

OPLEIDING DUURZAME GEBOUWEN

BEHEER VAN HET REGENWATER
OP HET PERCEEL EN IN DE
OPENBARE RUIMTE

LENTE 2022

Inrichtingen voor een geïntegreerd regenwaterbeheer

Stéphan Truong

Facilitator Water

écorce
INGÉNIERIE CONSULTANCE

- ▶ Presentatie van een overzicht van de verschillende inrichtingen voor het regenwaterbeheer
- ▶ Precisering van de elementen vereist voor de dimensionering van de verschillende inrichtingen om de via de dimensioneringsmethodes verkregen te beheren volumes te bereiken
- ▶ Integratie van het regenwaterbeheer in het projectontwerp

INRICHTINGEN

DAKEN

MASSIEVEN

VERLAAGDE GROENE INRICHTINGEN

VOORBEELD

Arbre de pluie

Ouvrage ponctuel
Gestion à la source

Bande filtrante

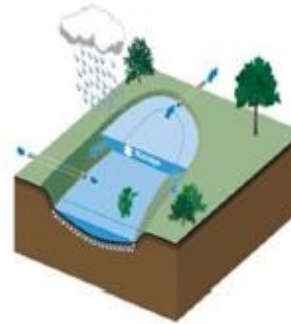
Ouvrage linéaire
Gestion à la source

Bassin d'infiltration

Ouvrage surfacique
Gestion en fin de réseau /
Rétention

Bassin en eau

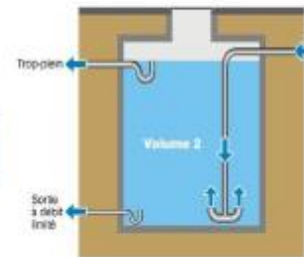
Ouvrage surfacique
Gestion en fin de réseau /
Rétention

Bassin sec

Ouvrage surfacique
Gestion en fin de réseau /
Rétention

Citerne

Ouvrage ponctuel
Gestion à la source ou
en fin de réseau / Rétention

Jardin de pluie

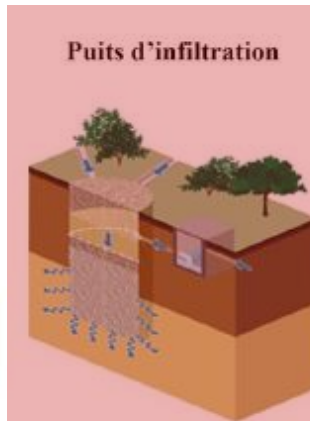
Ouvrage surfacique
Gestion en fin de réseau /
Rétention

Noüe / Fossé

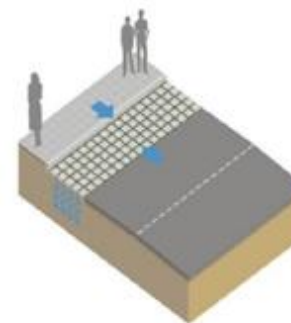
Ouvrage linéaire
Gestion en transport ou en
fin de réseau / Rétention

Puits d'infiltration

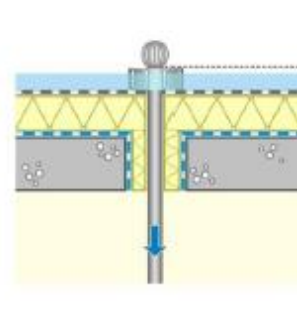

Ouvrage ponctuel
Gestion à la source ou
en fin de réseau / Rétention

Revêtements poreux

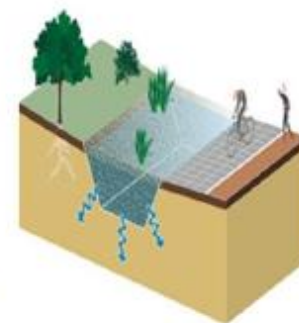

Ouvrage linéaire ou surfacique
Gestion à la source ou
en transport

Toiture stockante ou
Toiture verte

Ouvrage surfacique
Gestion à la source

Tranchée d'infiltration

Ouvrage linéaire
Gestion à la source, en
transport ou en fin de réseau

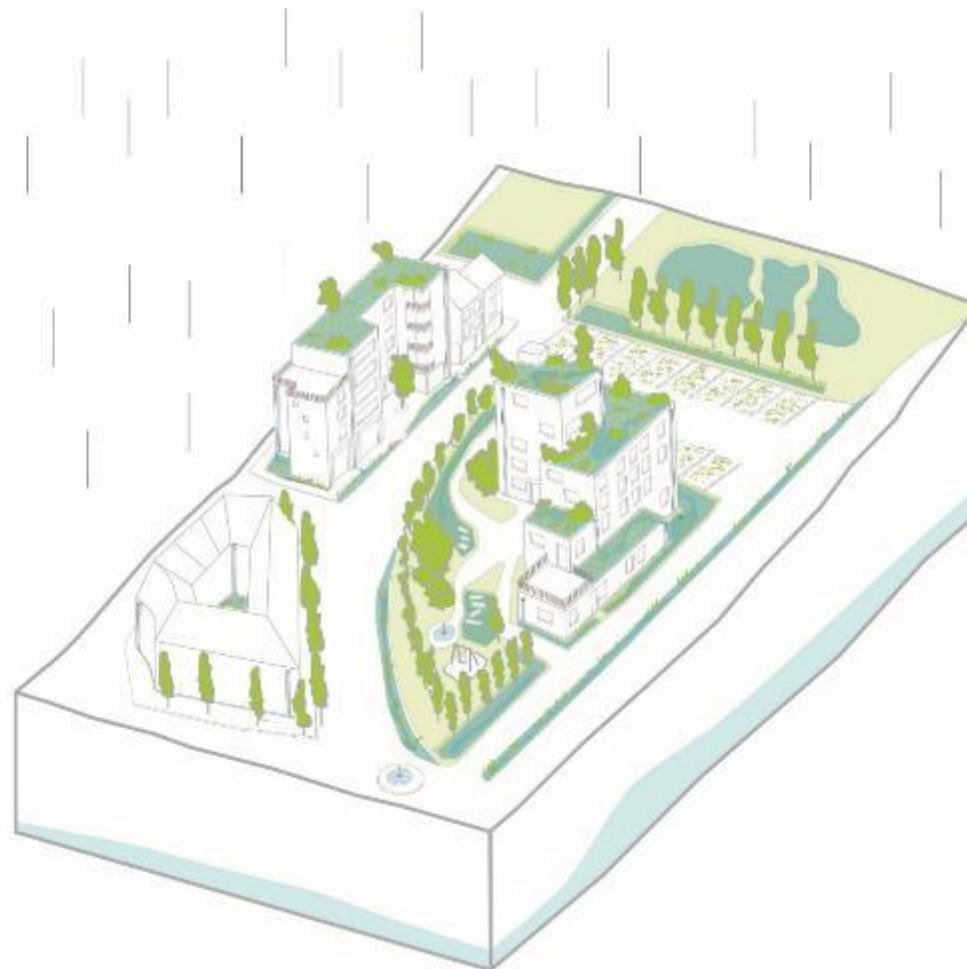

MILIEU URBAIN

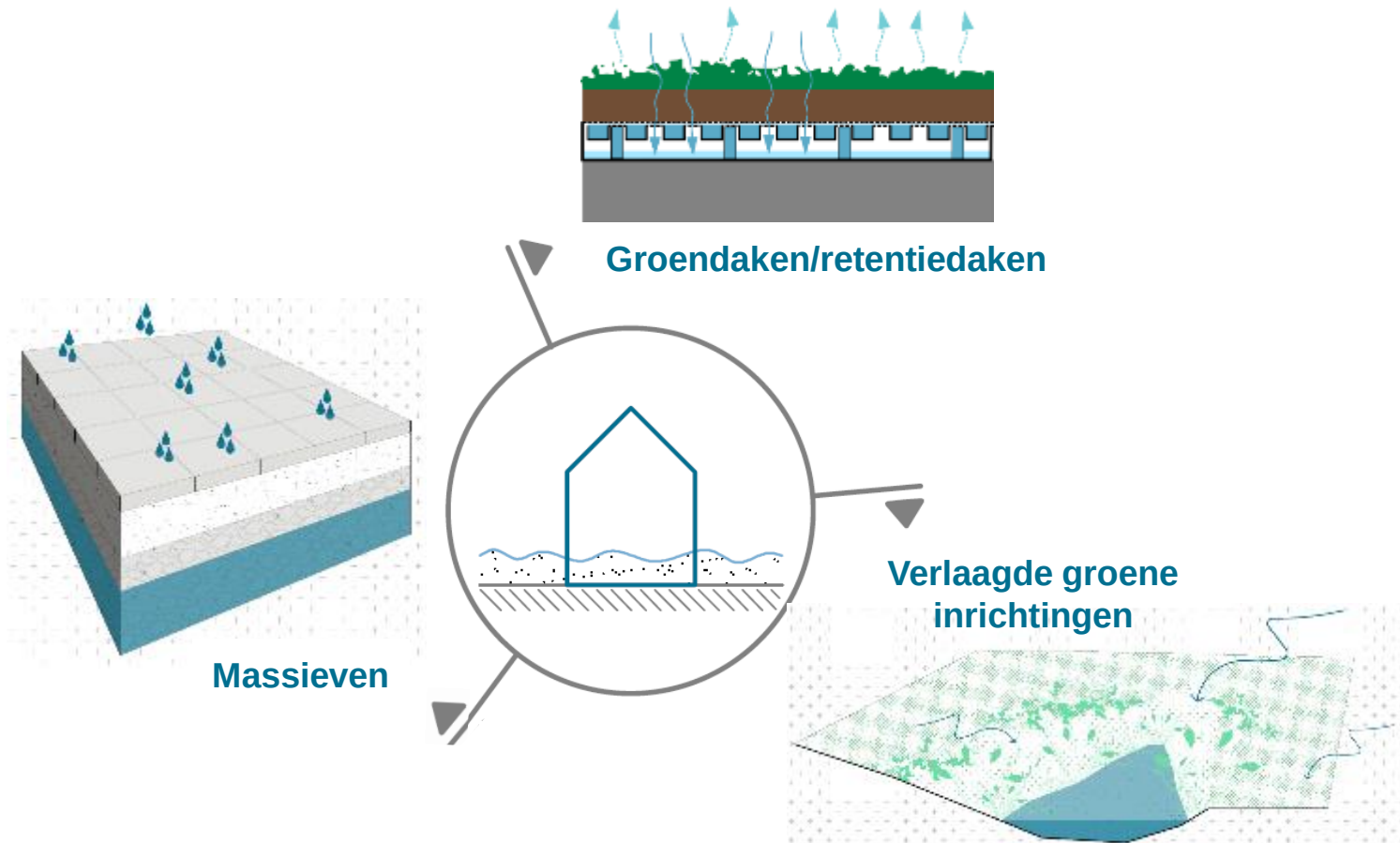
ZOOM TEMPS PLUIE- MAILLAGE PLUIE

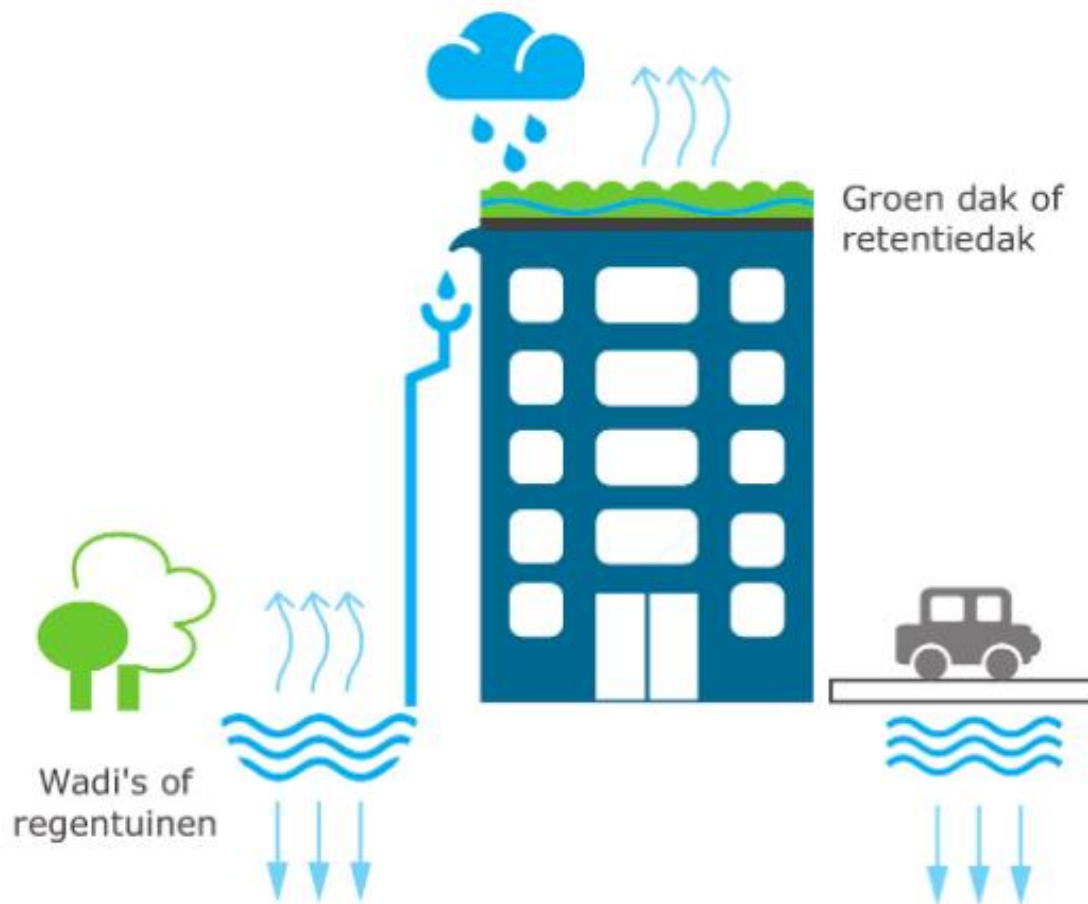
Légende

- Eau souterraine
- Eau de ruissellement
- Eau potable
- Eau de ruissellement excédentaire

3 TYPES...

INRICHTINGEN

DAKEN

MASSIEVEN

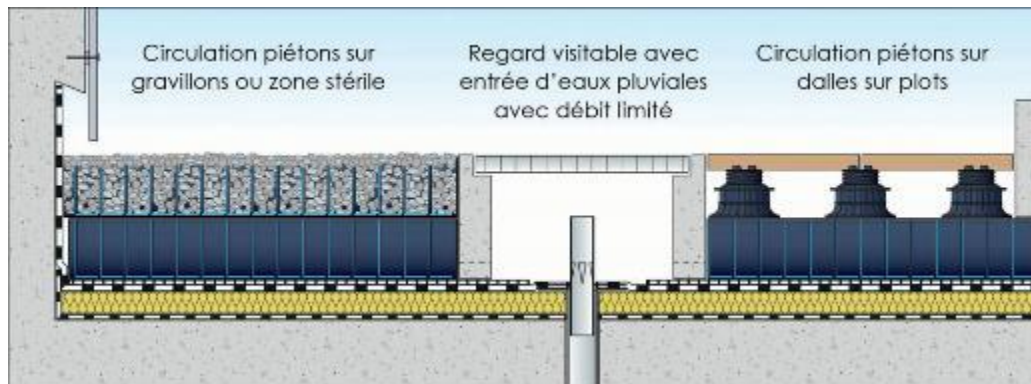
VERLAAGDE GROENE INRICHTINGEN

VOORBEELD

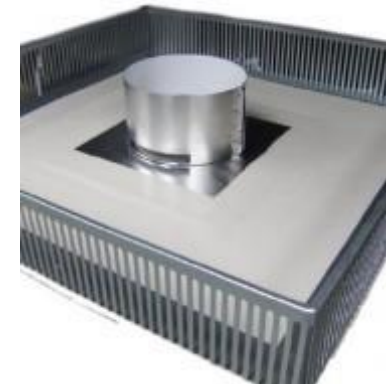

RETENTIEDAKEN

- ▶ Retentie op het dak
- ▶ Afvoer met geregeld debiet
- ▶ Geen overbelasting tot een beheer van 50 mm water als het dak gedimensioneerd is voor sneeuwbelastingen (50 cm), maar opgelet op de verdeling van de belasting (helling 2 %)

Ultralichte alveolaire structuren – Bronnen:
www.nidaplast.com

Debietregelaar - Bron:
<http://odco.fr>

Kunnen waterretentiedaken zonder helling uitgevoerd worden?

- ▶ WTCB-Contact 2019/6

https://www.wtcb.be/homepage/download.cfm?lang=nl&dtype=publ&doc=wtcb_a_rtonline_2019_6_nr4_kunnen_waterretentiedaken_zonder_helling_uitgevoerd_worden.pdf

- ▶ TV 215, die momenteel wordt herzien, raadt aan een helling van minstens 2 % te voorzien
- ▶ Een retentiedak zonder helling realiseren kan slechts worden overwogen als aan de twee volgende voorwaarden voldaan wordt:

het dak moet ontworpen zijn om tijdelijk water op te slaan en de nulhelling moet van belang zijn voor de goede werking van het waterretentiesysteem (soms kan het bijvoorbeeld nodig zijn om het gebufferde water egaal over het dakoppervlak te verspreiden zodat er in elk punt evenveel water beschikbaar zou zijn voor het bovenliggende groendak)

de dakafdichting moet afgeschermd zijn door een andere laag (geen zichtbare, open wateropslag)

⇒ **Platte daken waarbij de waterretentie zich beperkt tot een vertraagde afvoer, komen niet in aanmerking om zonder helling uitgevoerd te worden**

Prestaties

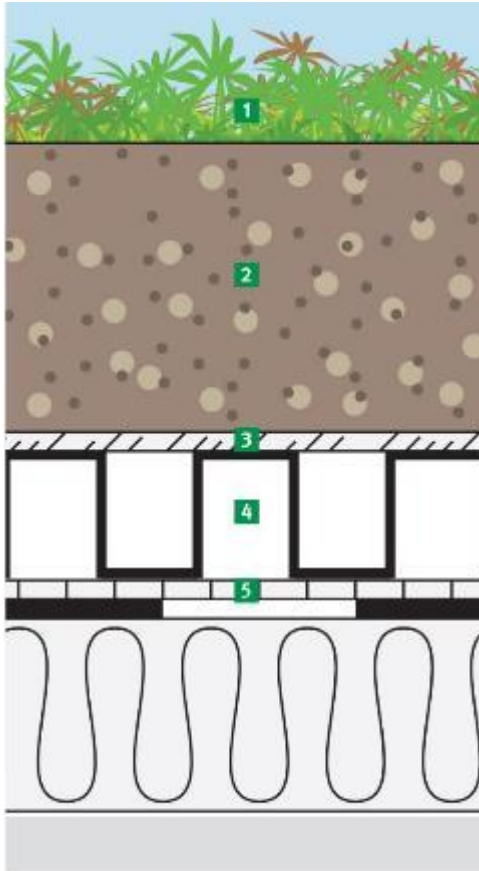
Type de toiture végétalisée horizontale ou de jardin	Épaisseur minimale de substrat	Hauteur de lame d'eau abattue (Équivalent en termes de pluie de projet d'une durée de 4 heures)
Extensive	10 cm	8 mm (2 mois)
Semi-intensive	15 cm	12 mm (3 mois)
Semi-intensive	20 cm	16 mm (6 mois)
Intensive - Jardin suspendu	30 cm	22 mm (1 an)
Intensive - Jardin suspendu	50 cm	32 mm (3 ans)
Intensive - Jardin suspendu	80 cm	38 mm (5 ans)

TABLEAU INDICATIF DE LA CAPACITÉ D'ABATTEMENT EN FONCTION DE L'ÉPAISSEUR DE SUBSTRAT PAR TYPE

Bron: uittreksel uit de "Guide d'accompagnement pour la mise en œuvre du zonage pluvial" (maart 2018, Mairie de Paris - DPE/STEA)

Extensief groendak 5 cm

Bron: www.optigreen.fr

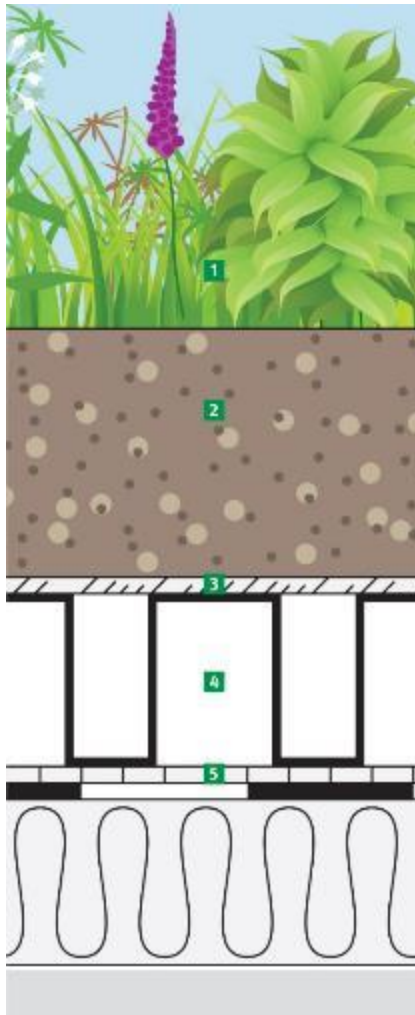

Bron: www.optigreen.fr

Nuttige reserve = permanente retentie
 $\approx 4 \text{ l/m}^2$

Semi-intensief groendak 10 cm

Bron: www.optigreen.fr

Nuttige reserve = permanente retentie
 $\approx 8 \text{ l/m}^2$

‘met waterretentie’ = nuttige reserve + buffergedeelte

Retentiedak – Optigreen – Bron: www.optigreen.fr

Voorziening voor geregeld debiet – Bron: www.sika.com/

Hydroactief dak – Le Prieuré – Bronnen: www.toiture-hydroactive-connectee.com

INRICHTINGEN

DAKEN

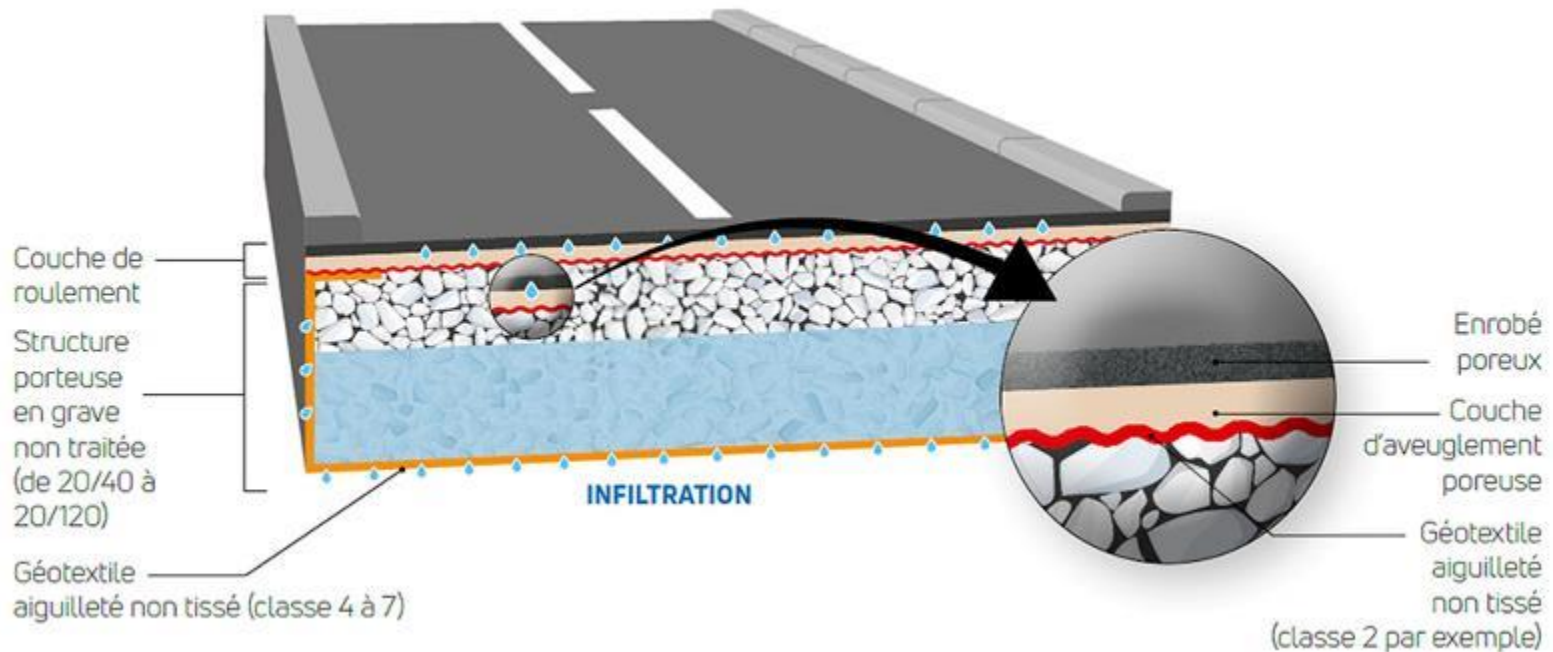
MASSIEVEN

VERLAAGDE GROENE INRICHTINGEN

VOORBEELD

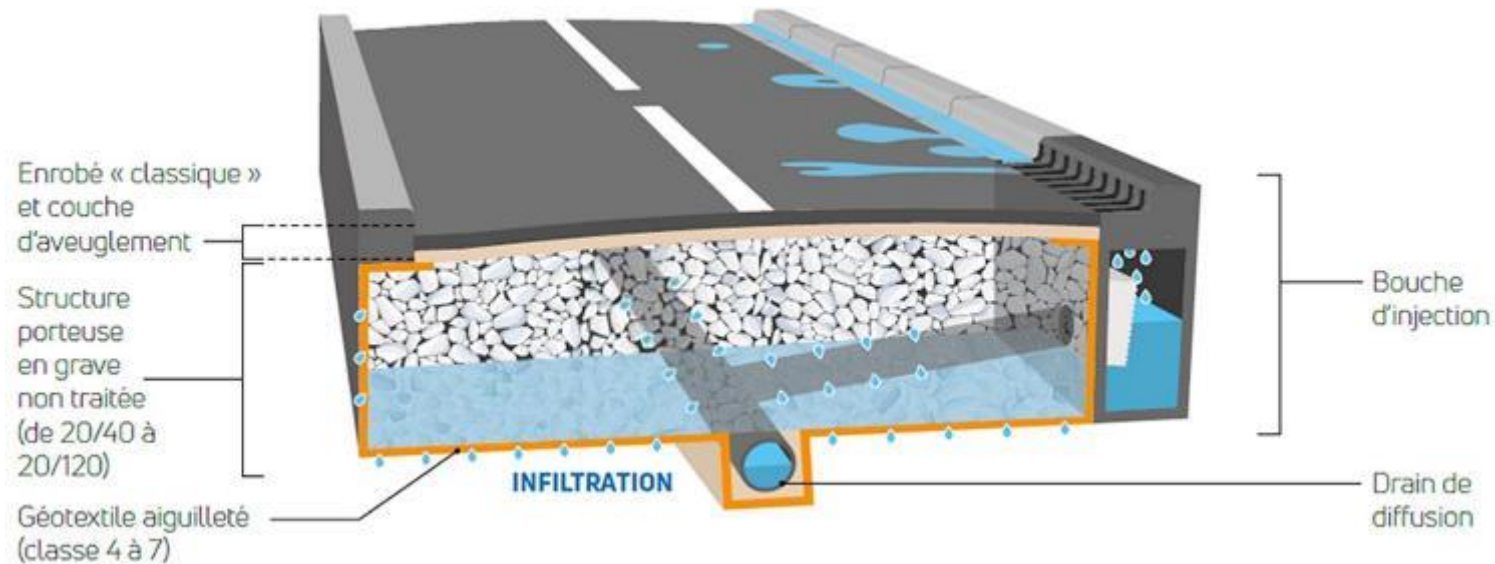
- ▶ **Rechtstreekse injectie (waterdoorlatende verhardingen)**
- ▶ Onrechtstreekse injectie (via injectievoorzieningen)

Bron: ADOPTA

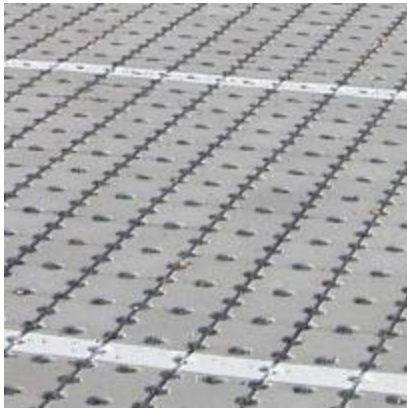
- ▶ Rechtstreekse injectie (waterdoorlatende verhardingen)
- ▶ **Onrechtstreekse injectie (via injectievoorzieningen)**

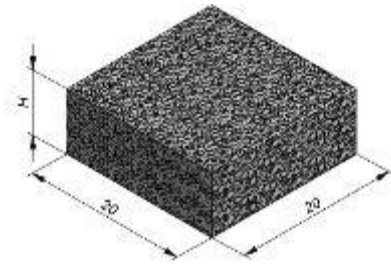
Bron: ADOPTA

WATERDOORLATENDE VERHARDINGEN

Bron: Bleijko

Bron: Ebema

Bron: Noblema

Bron: Urbastyle

Bron: Stradus

Bron: Pierre et Parquet

WATERDOORLATENDE VERHARDINGEN

Bron: HMS Decorative Surfacing

Bron: Dieco

Bron: Holcim

Bron: Tarmac

Bron: Resin Bonded Aggregates

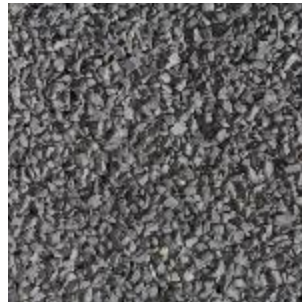
WATERDOORLATENDE VERHARDINGEN

Bron: Les Paysages de l'Aveyron

Bron: Gravelart

Bron: Gravelart

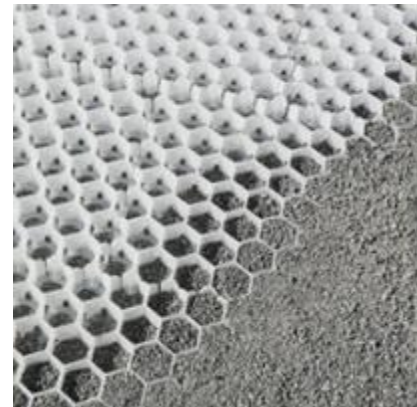
Bron: Permaculture Design

Bron: Gravelart

Bron: MatGeco

Bron: MatGeco

Dichtslibbing

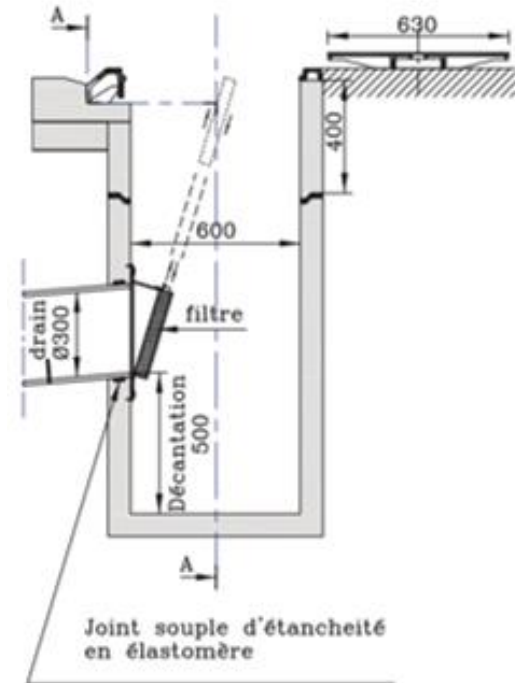
- ▶ Door de ophoping van diverse materiën (stof, plantaardig afval, slijtage van mechanische onderdelen van voertuigen, ...) slijt de toplaag langzaam aan dicht. De reductie van de doorlatendheid is overigens de vereiste tegenhanger voor de doeltreffendheid van de inrichtingen om de verontreiniging van het water te bestrijden.
- ▶ Zeer grote initiële doorlatendheid (duizenden malen groter dan vereist om de meest intense neerslag te laten infiltreren).
 - ⇒ **Hoewel het geleidelijk aan dichtslibben van de drainerende verhardingen een realiteit is die samengaat met de doeltreffendheid van deze inrichtingen inzake verontreinigingsbestrijding, creëert dit fenomeen dus slechts zelden echte problemen. Bovendien kan het onder controle worden gehouden door een regelmatig onderhoud en specifieke interventies indien nodig.**

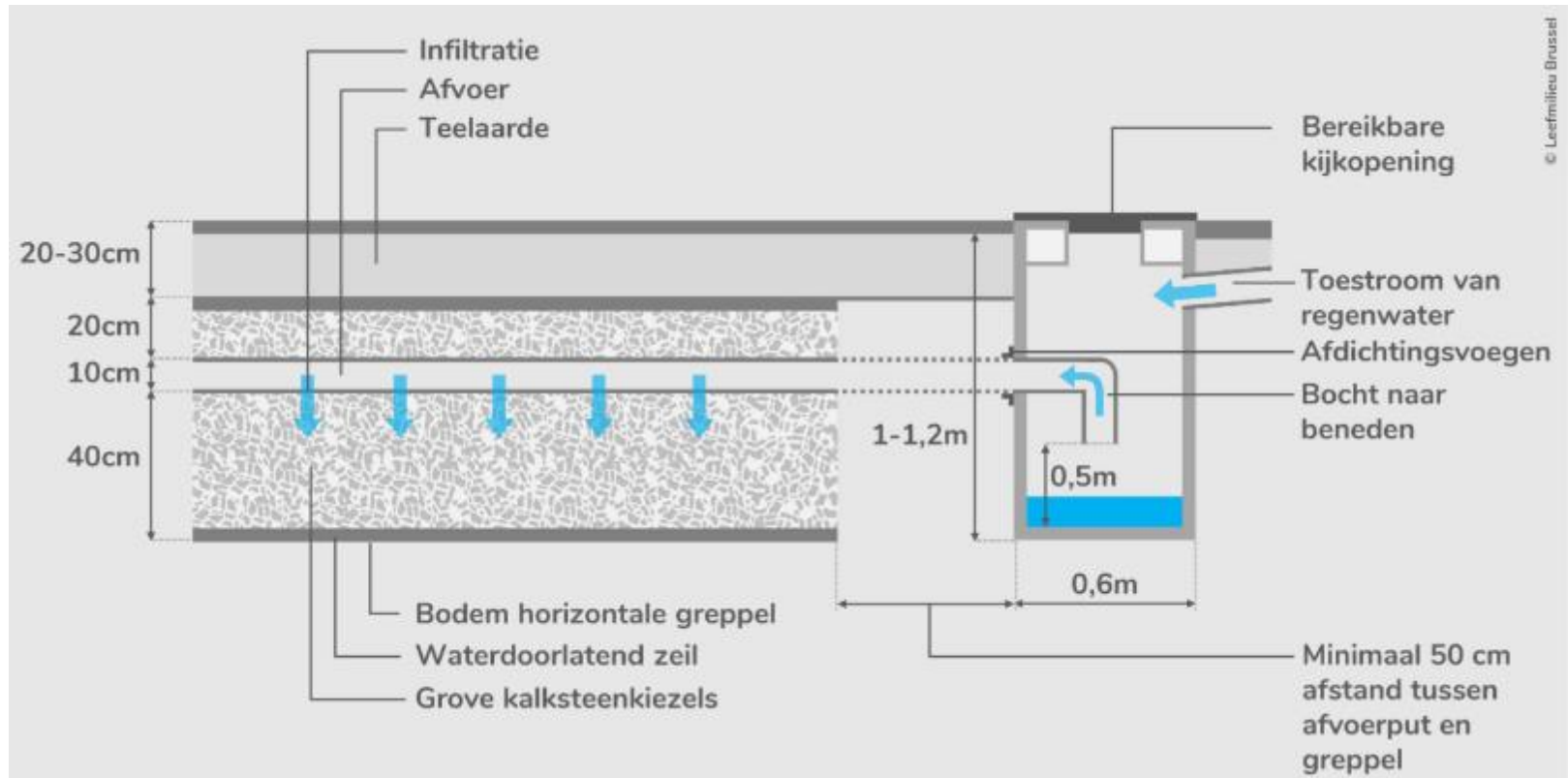
Injectievoorzieningen

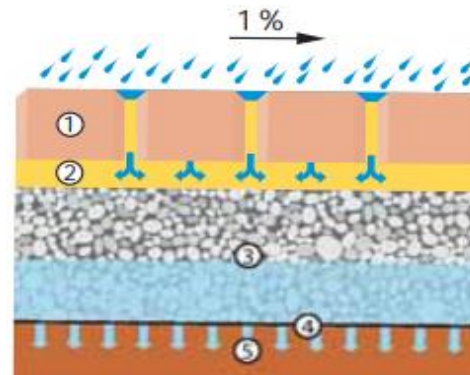
Bronnen: ADOPTA

Injectievoorzieningen

- ▶ Het is de onderfundering die voor de wateropslag moet worden gedimensioneerd. De fundering wordt dan weer gedimensioneerd om de vereiste mechanische prestaties te verzekeren volgens het verkeer.
- ▶ Drainerend kiezelzand 20/60 (30 % vides)
- ▶ Volume = diepte van het massief x oppervlakte x 0,3

1. Pavés drainants
2. Couche de pose
3. Fondation
4. Géotextile drainant
5. Sol

Bron: OCW

INRICHTINGEN

DAKEN

MASSIEVEN

VERLAAGDE GROENE INRICHTINGEN

VOORBEELD

- Zeer variabel volgens de verlaagde groene inrichting...

RD28 en Parvis du Collège Lucie Aubrac – Villetaneuse
(bron: Urban Water)

Cité Florale – Saint-Denis
(bron: Urban Water)

Regentuin - Philadelphia

INRICHTINGEN

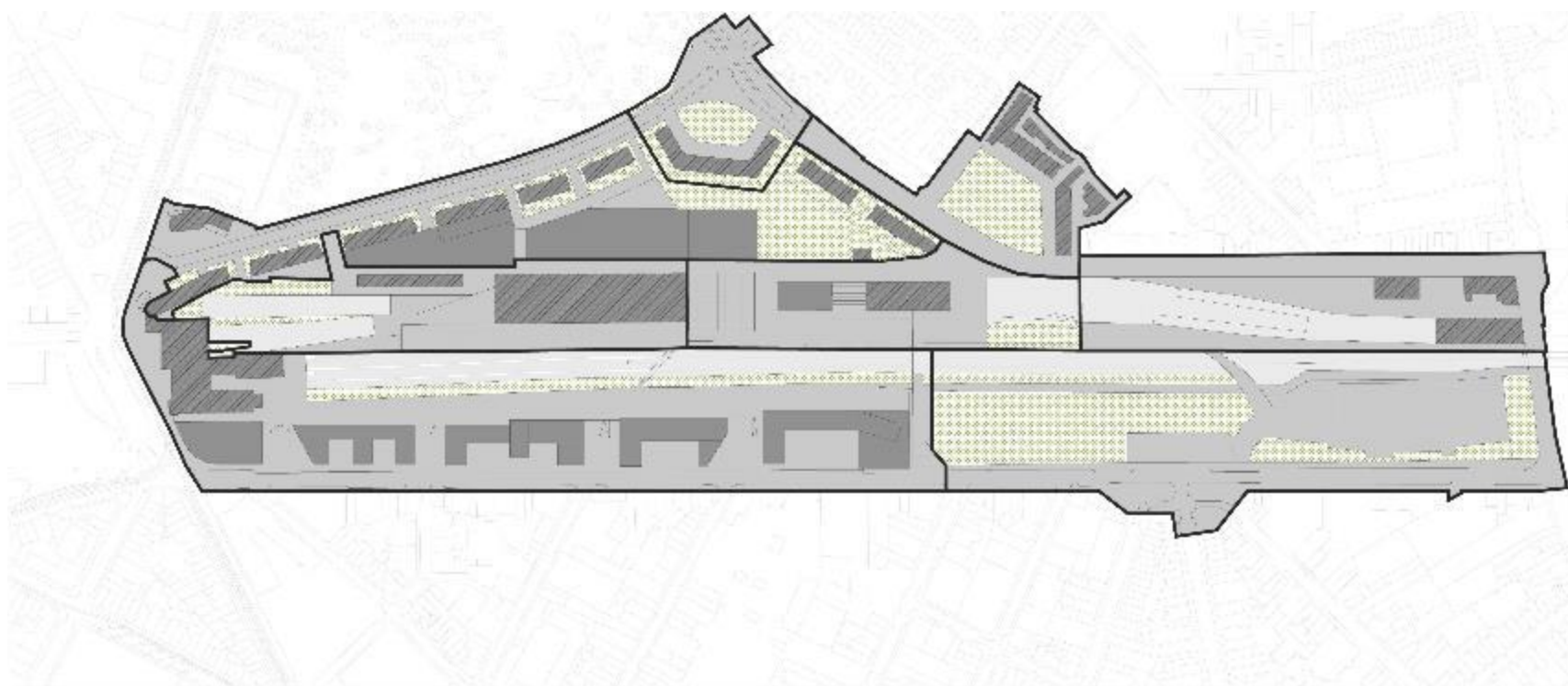
DAKEN

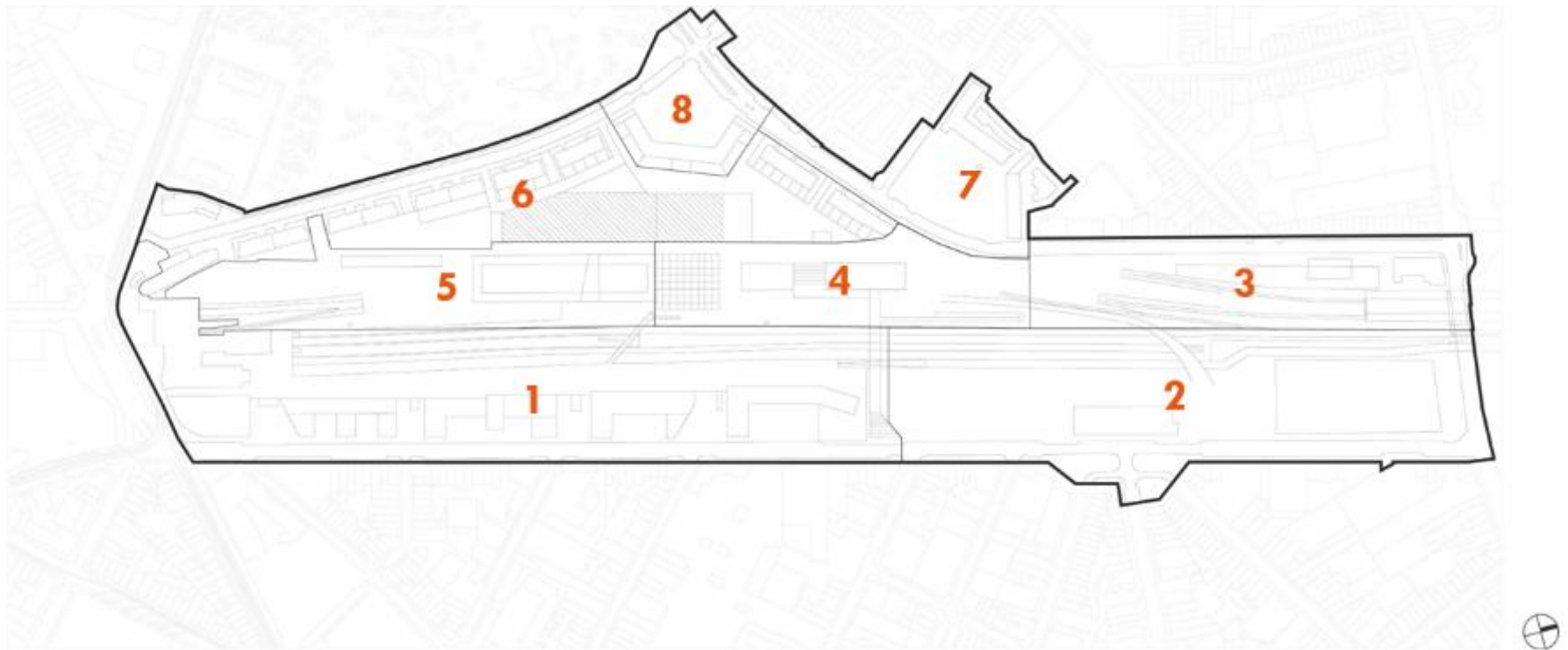
MASSIEVEN

VERLAAGDE GROENE INRICHTINGEN

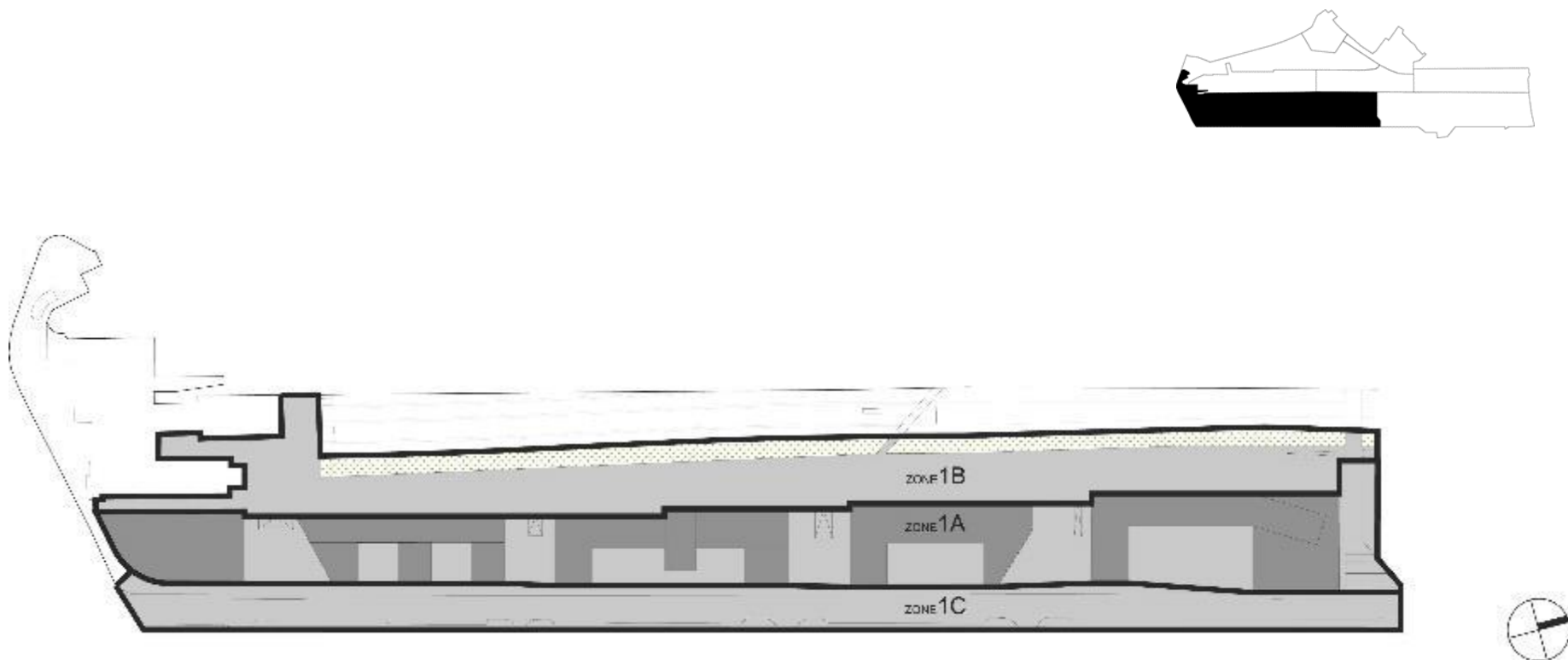
VOORBEELD

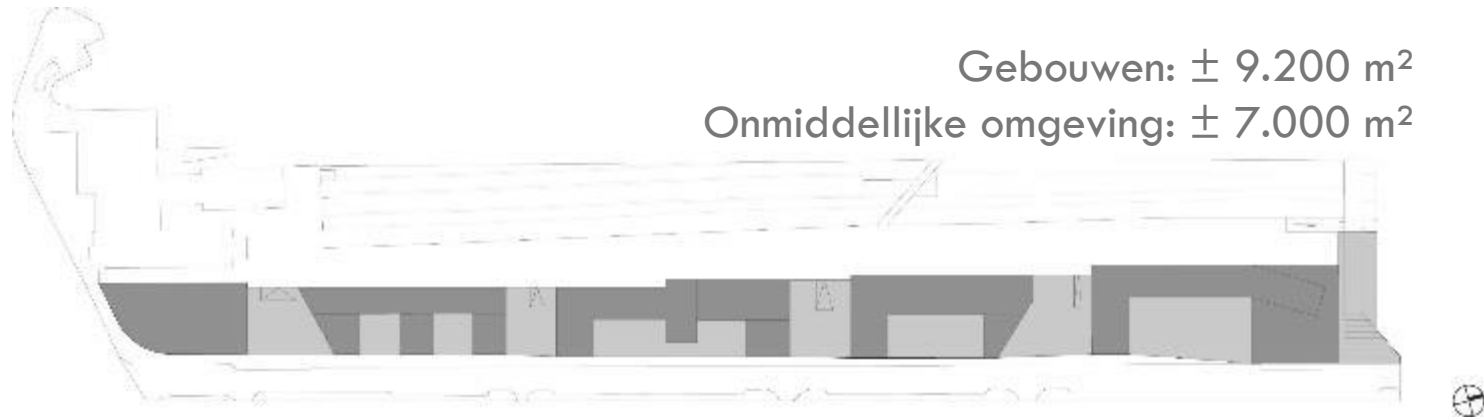

ZONE 1A – GEBOUWEN EN ONMIDDELLIJKE OMGEVING

Te beheren volumes (m³)

TR2	TR20	TR100
180	371	564

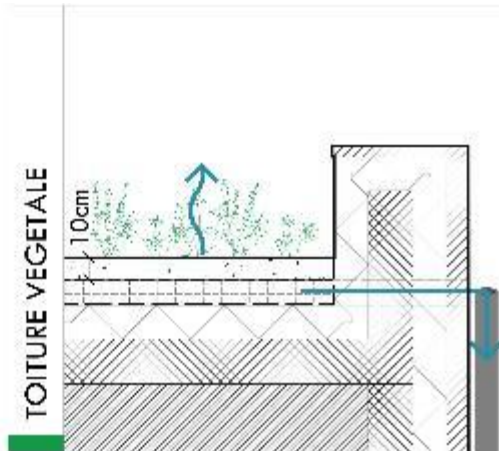
x 2

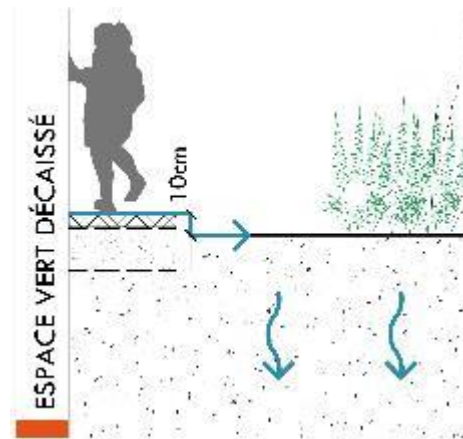
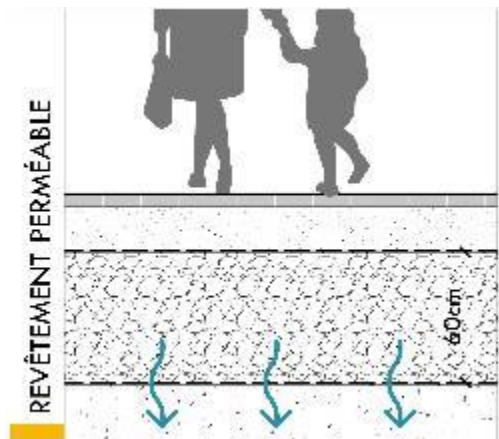
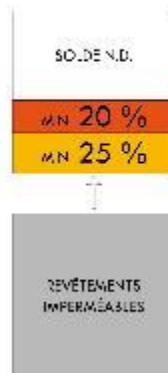
x 1,5

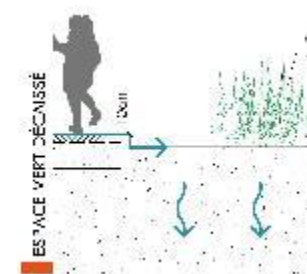
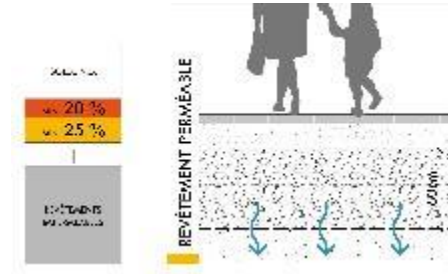
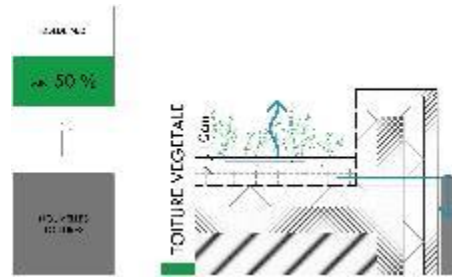
ZONE 1A – GEBOUWEN EN ONMIDDELLIJKE OMGEVING

470 m³ beheerd op het niveau van zone 1A, wat overeenstent met meer dan een regenbui met TT20 maar niet met het volume vereist om TT100 te bereiken

ZONE 1A – GEBOUWEN EN ONMIDDELLIJKE OMGEVING

Betreffende
oppervlakten

4.600 m²

1.750 m²

1.400 m²

Beheerde
volumes

37 m³

293 m³

140 m³

Kosten

275.000 € ≈ 60 €/m²

190.000 € ≈ 110 €/m²

8.000 € ≈ 6 €/m²

Kosten/m³

≈ 7.500 €/m³

≈ 650 €/m³

≈ 60 €/m³

Meerkosten/
m³

≈ 2.300 €/m³

≈ 0 €/m³

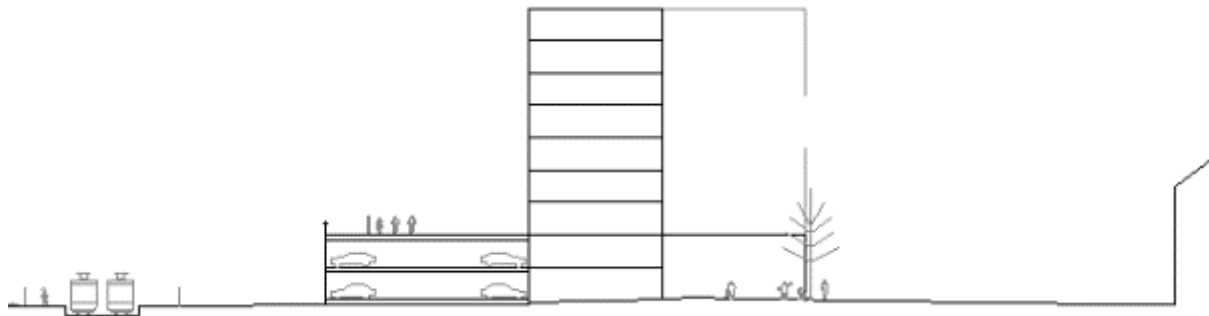
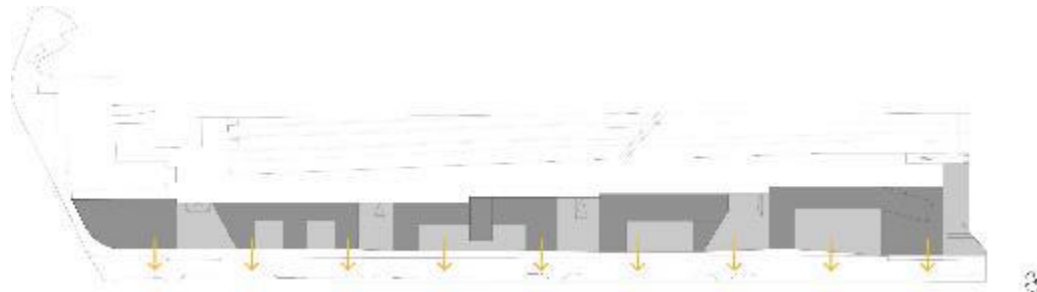
INFRA Services, Rénovation urbaine Halle Pajol, Paris

Afvoer naar de Alphonse Vandepereboomstraat lijkt een betere oplossing dan afvoer naar het kwadrant Geactiveerd park

- ▶ ↘ afstand → ↘ kosten
- ▶ ↘ afvloeiing → ↘ verontreiniging
- ▶ Het afvoeren naar het park vereist verbindingen met de wadi achter het balkon, wat het nuttige volume ervan zal verkleinen (verbinding met ingegraven buizen), terwijl de voorzieningen ter hoogte van de weg reeds ingegraven zijn

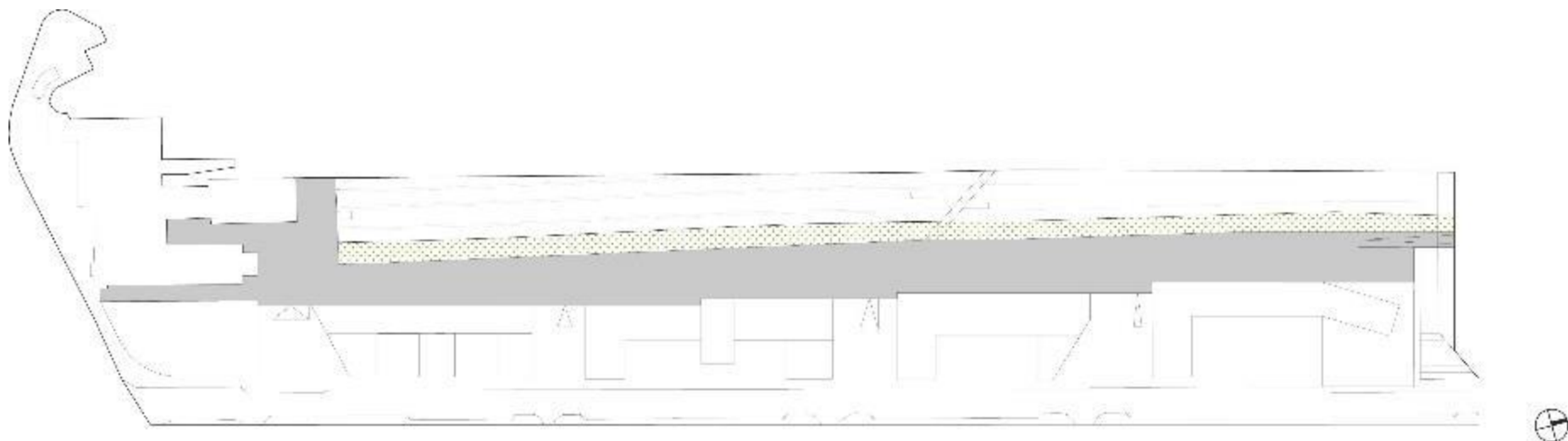

ZONE 1A – GEBOUWEN EN ONMIDDELLIJKE OMGEVING

Tower Bridge Rill, Londen

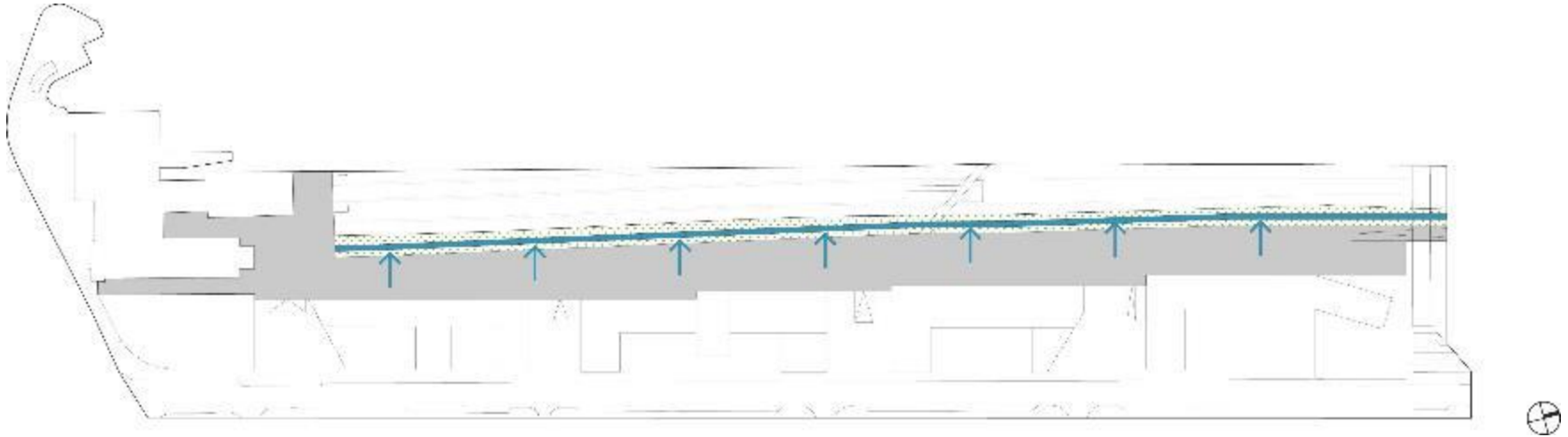

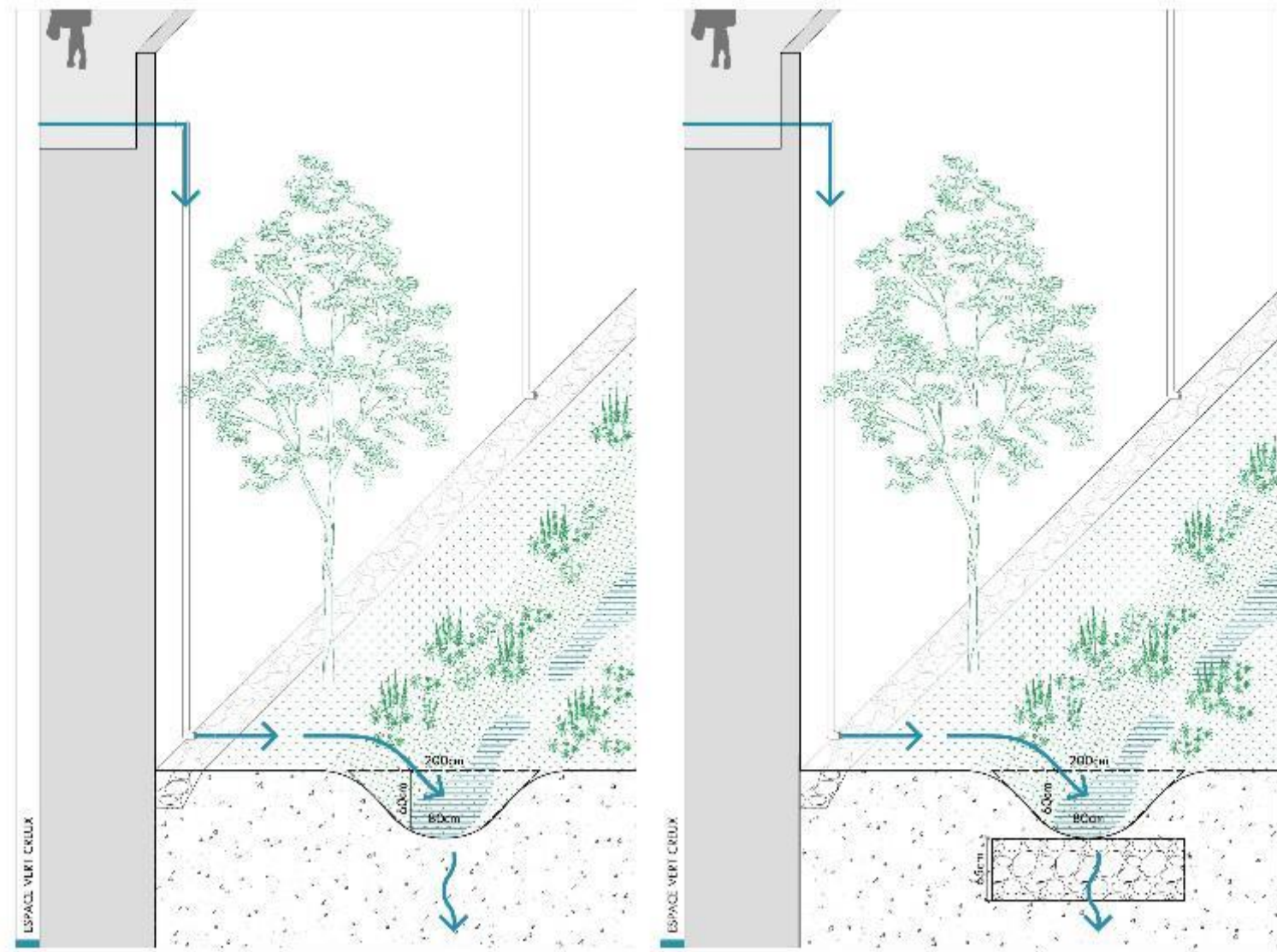

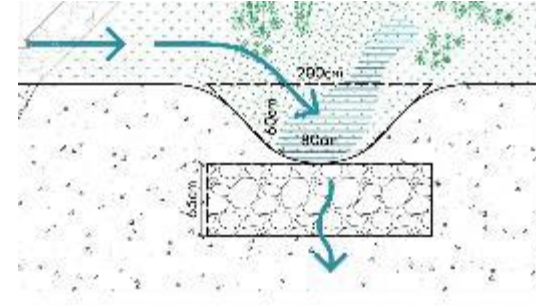
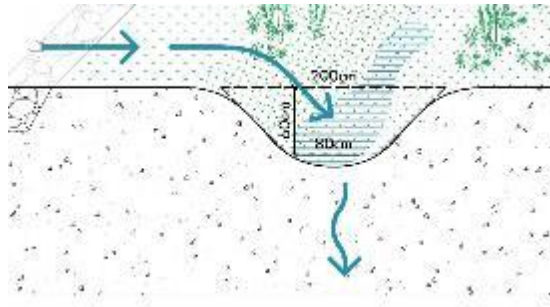
Te beheren volumes (m³)

TR2	TR20	TR100
136	327	483

**Betreffende
oppervlakten**

800 m²

800 m²

**Beheerde
volumes**

327 m³

**483 (327+156)
kg/m³;**

Kosten

30.000 € ≈ 40 €/m²

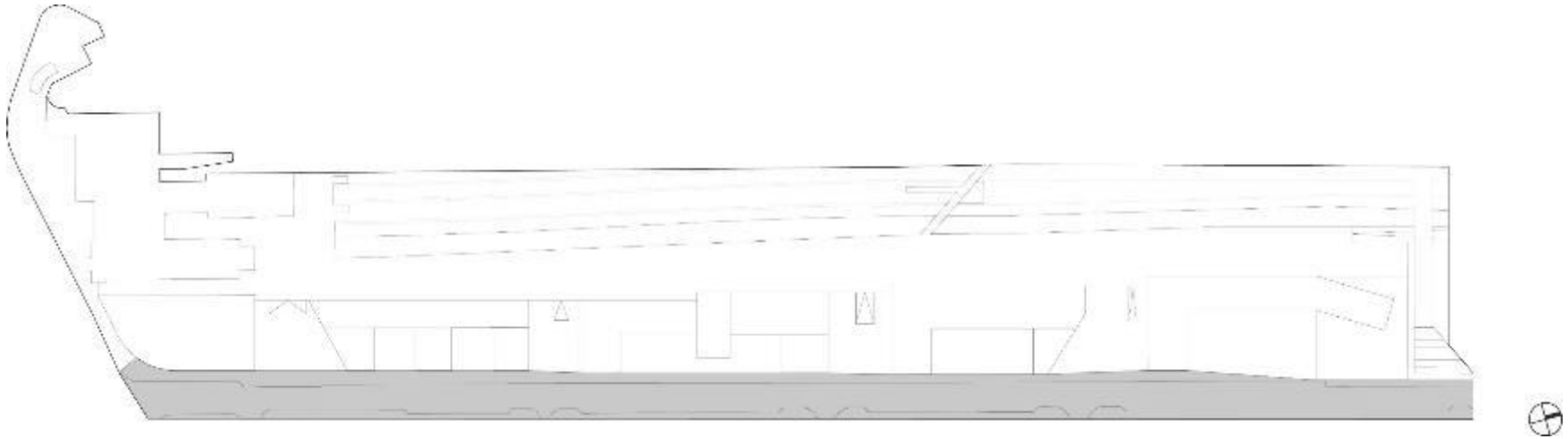
95.000 € ≈ 120 €/m²

Kosten/m³

≈ 90 €/m³

≈ 520 €/m³

Te beheren volumes (m³)

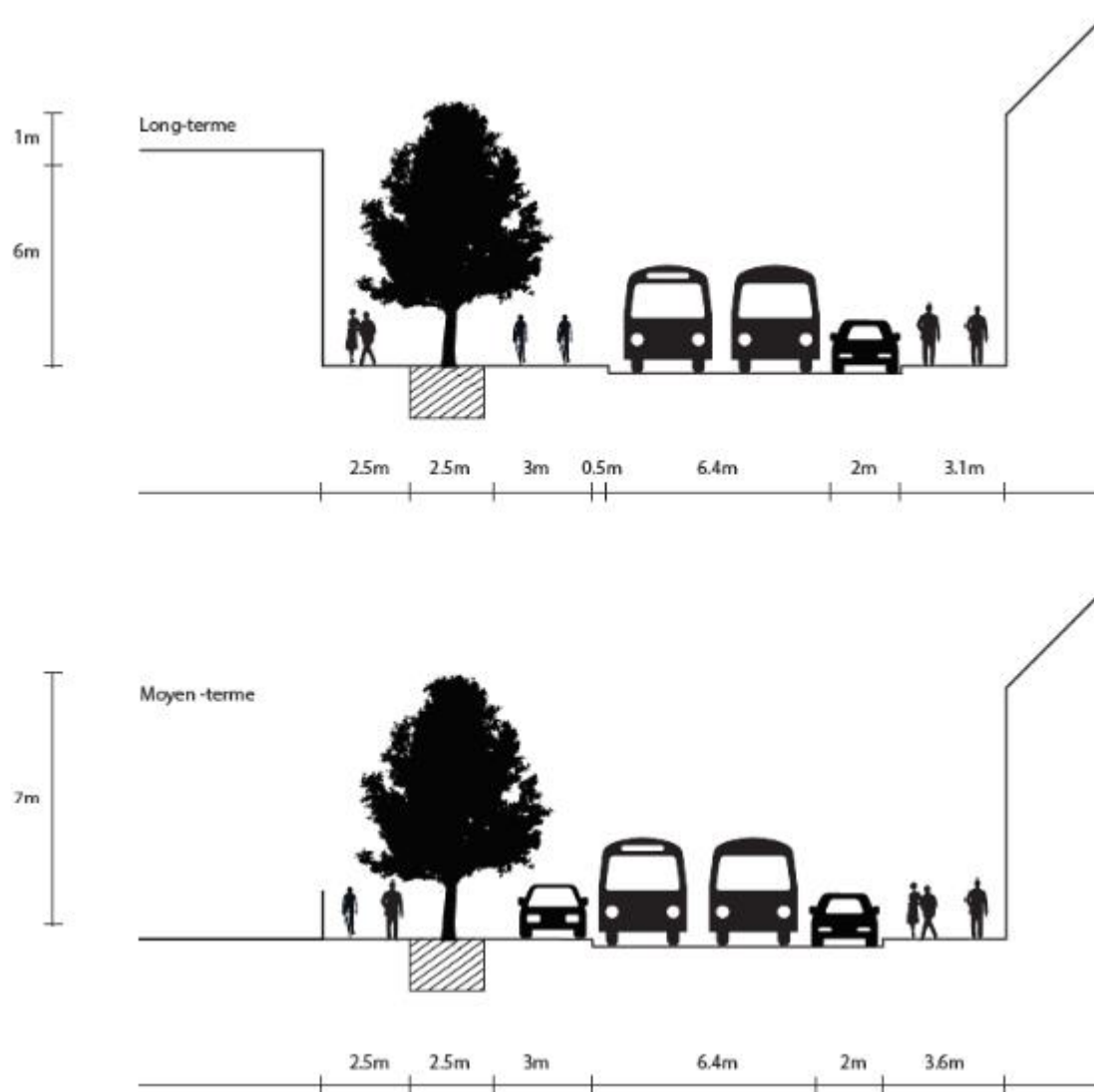
TR2	TR20	TR100
71	194	300

+ 95 m³ van zone 1A

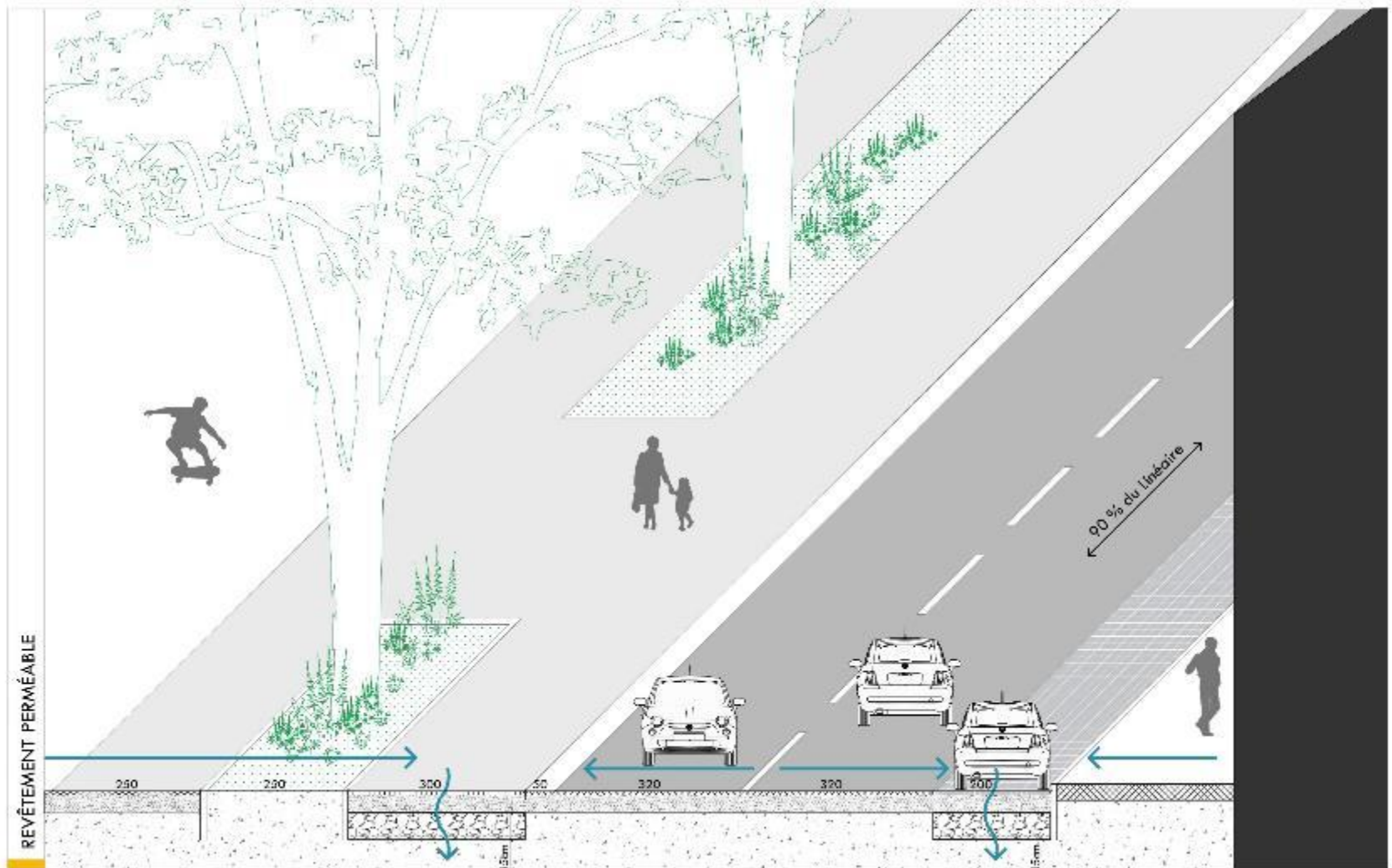

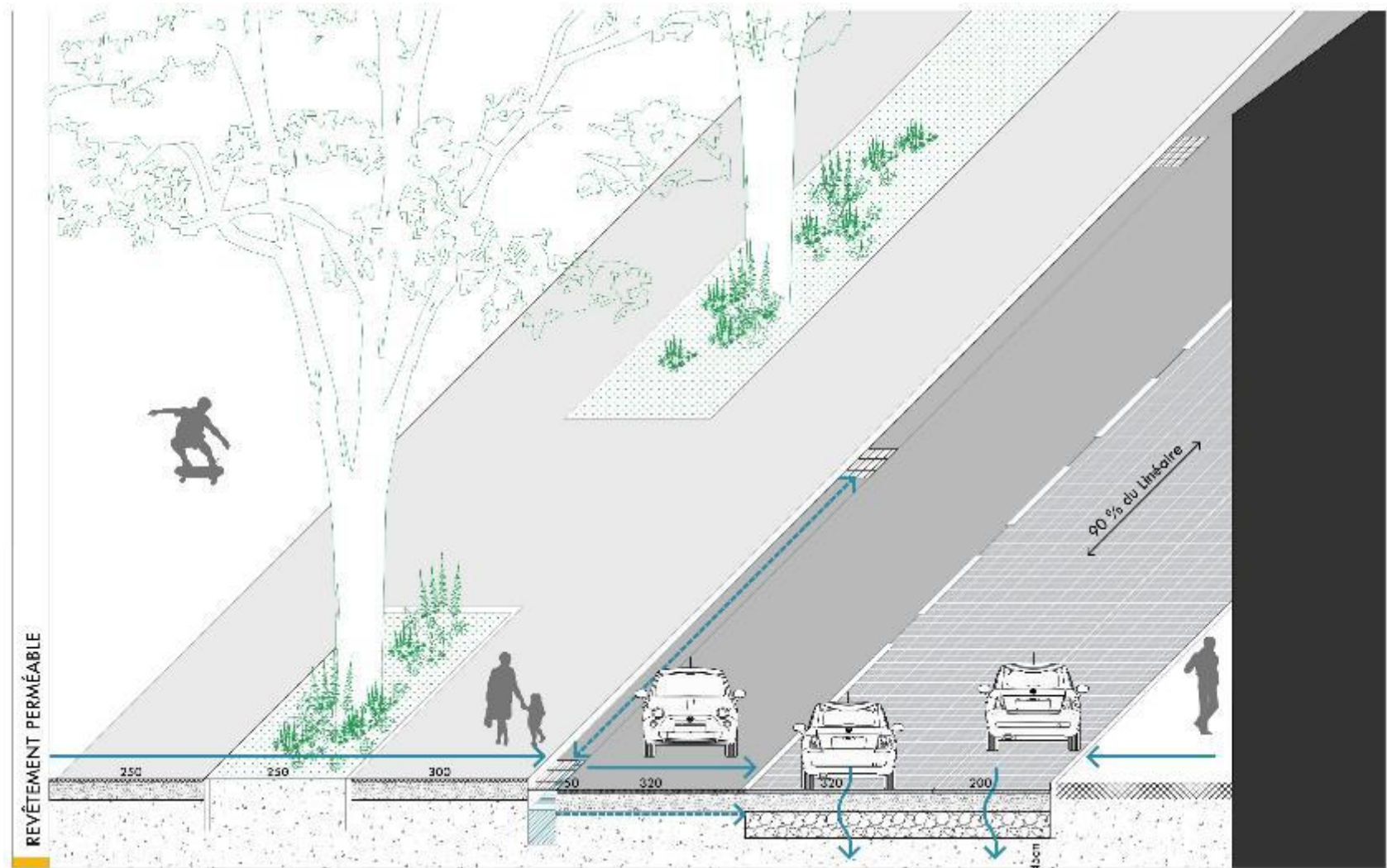
ZONE 1C – WEG

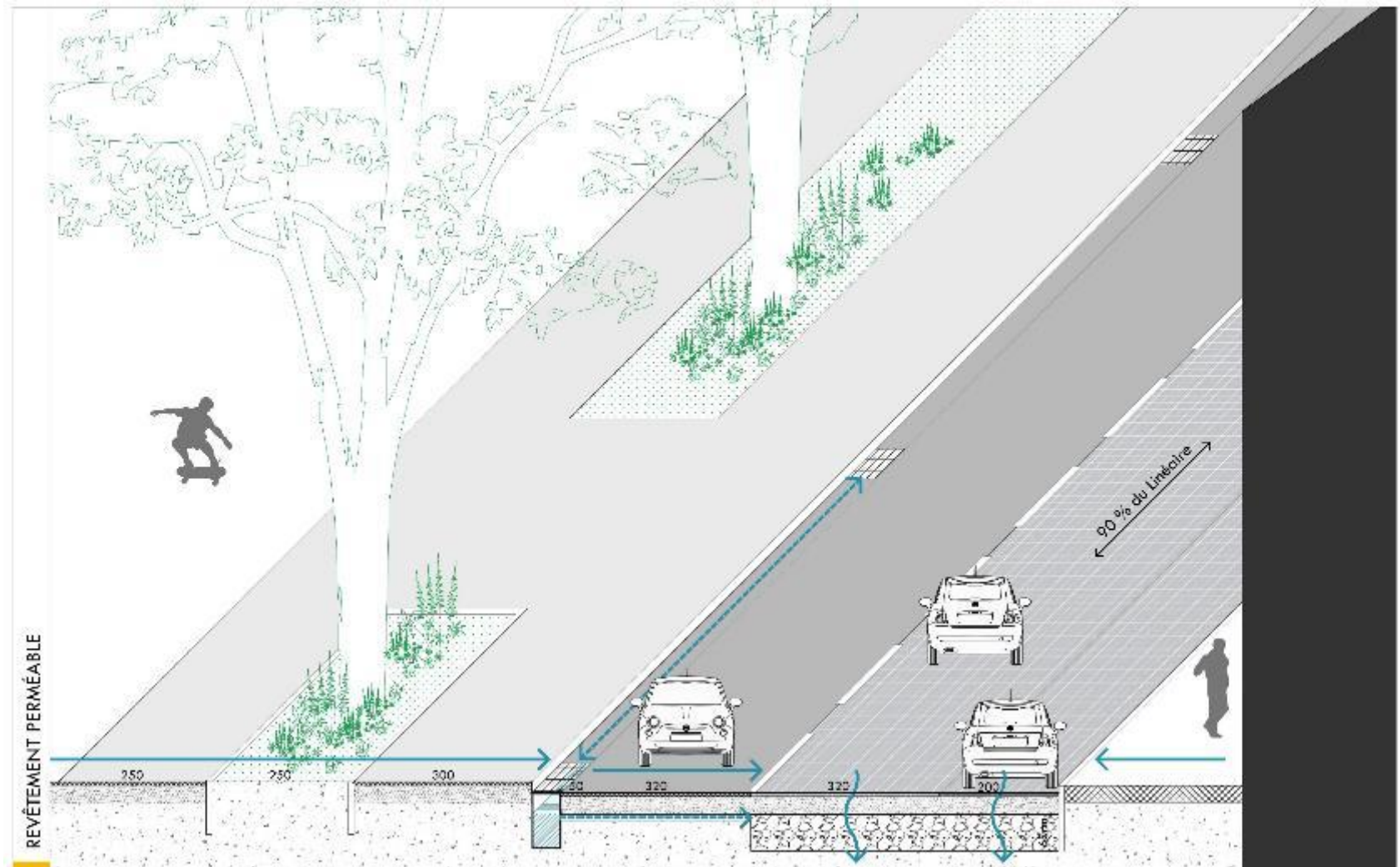
Beheer van de weg

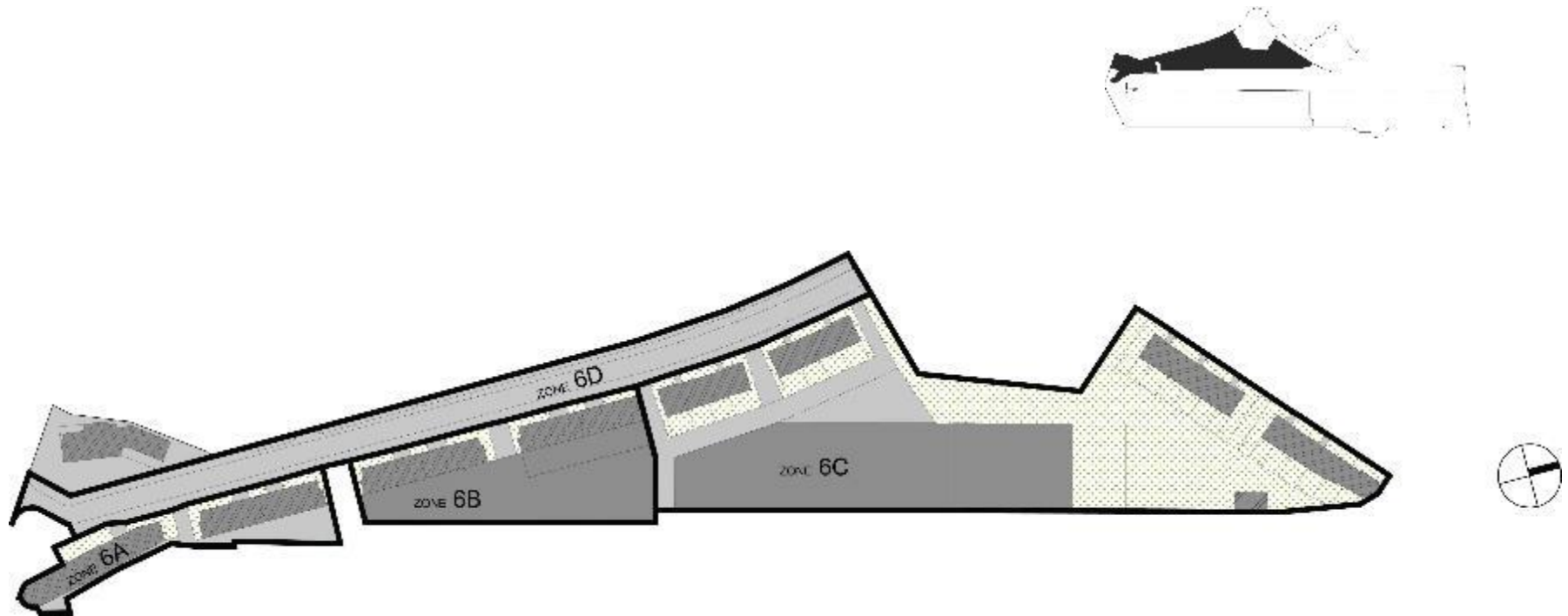

Beheer van de weg

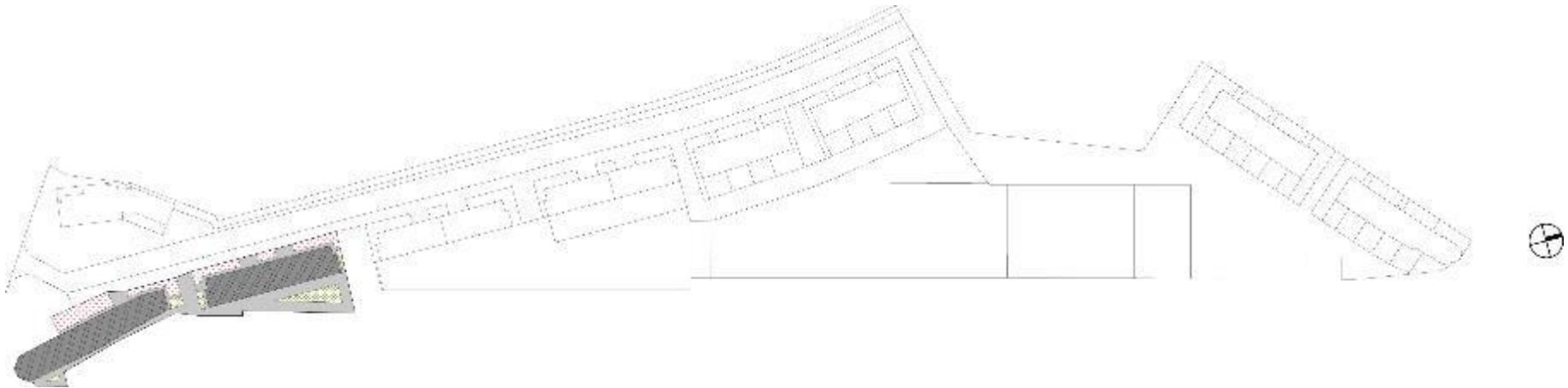

Beheer van de weg en overloop zone 1A

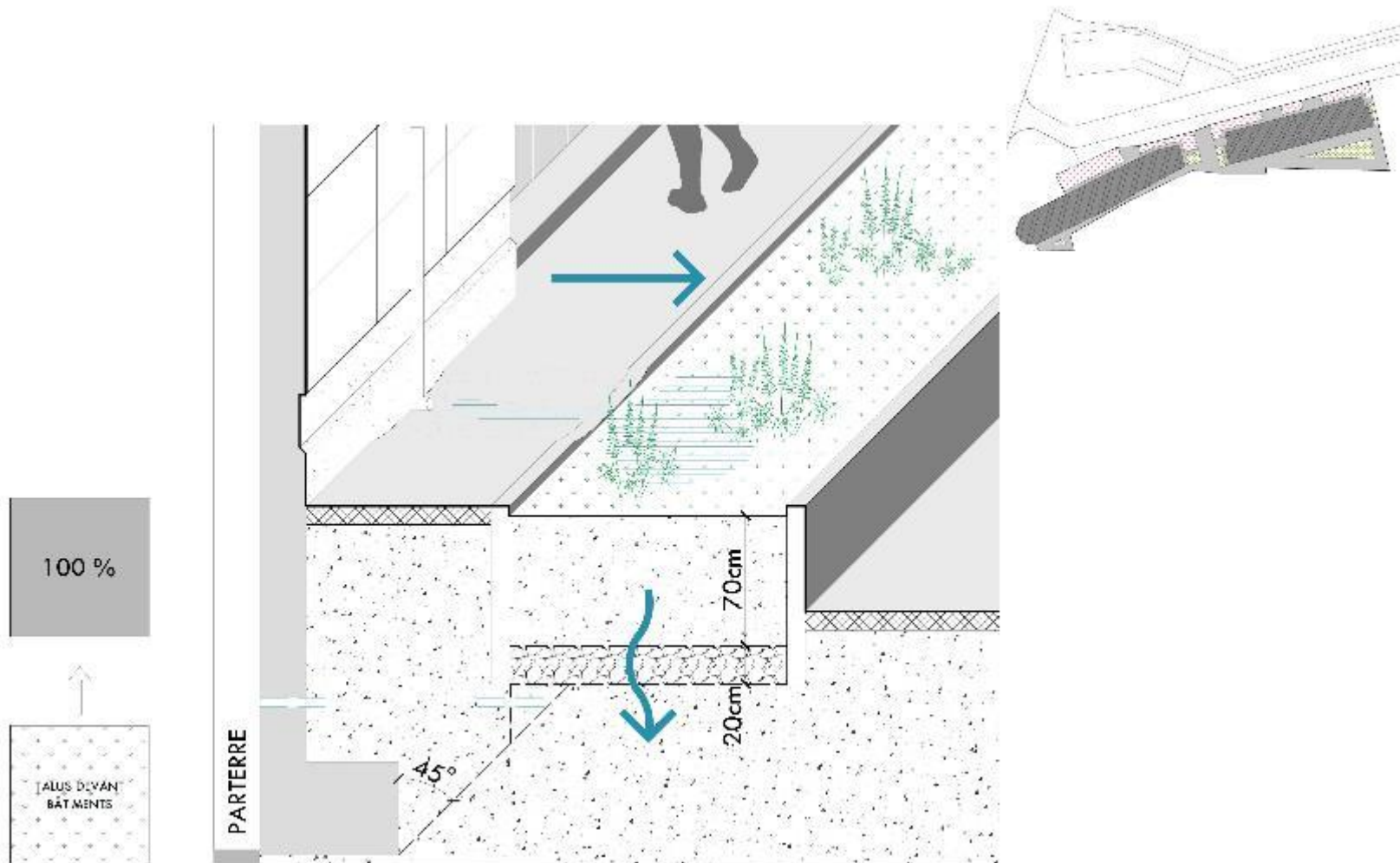
Te beheren volumes (m³)

TR2	TR20	TR100
17	44	68

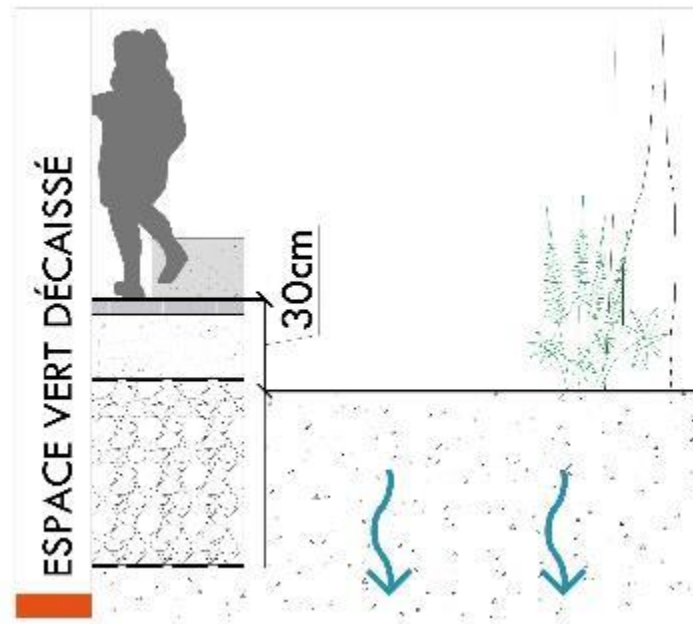
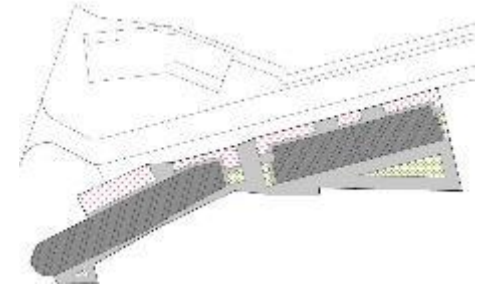
ZONE 6A – TORENS WESTSTATION

ZONE 6A – TORENS WESTSTATION

- ▶ Het is mogelijk op alle oppervlakken van het perceel elementen voor het regenwaterbeheer te voorzien
 - Op het dak
 - Op het niveau van de gemineraliseerde onmiddellijke omgeving
 - Op het niveau van de groene ruimten
- ➔ Hierdoor kan het regenwater worden beheerd daar waar het neerkomt
- ➔ Hierdoor kan het regenwaterbeheer worden geïntegreerd in inrichtingen die reeds een eigen functie hebben

Gids Duurzame Gebouwen

- ▶ Dossier | Beheer van het regenwater op het perceel

Voorziening | Waterdoorlatende verhardingen

Voorziening | Waterwegen

Voorziening | Wadi's

Voorziening | Debietregelaar

Voorziening | Retentiedaken

Voorziening | Regentuinen

Voorziening | Stormtanks en stormbekkens

Voorziening | Reservoirstructuren

Voorziening | Filtreerstroken

Regenwater, een troef voor de openbare ruimte

- ▶ https://document.environnement.brussels/opac_css/elecfile/STUD_EaudePluie_EspacePublic_NL.PDF

Dienst Facilitator WATER

- ▶ facilitator.water@leefmilieu.brussels

Stéphan TRUONG

Projectingenieur – Facilitator WATER

☎ + 32 4 226 91 60

✉ facilitator.water@leefmilieu.brussels

BEDANKT VOOR UW AANDACHT

